

Planter

Registreringsnet uge 23: Angreb af skadegørere i korn og kartofler

Septoriaangrebene er nu blevet meget synlige i mange hvedemarker. Skoldplet breder sig i vårbyg. Massiv indflyvning af cikader i kartofler.

Analyse | 08. juni 2021

Angreb af bladsvampe i korn bedømmes på hele planten indtil vækststadiet 32 (2 knæ udviklet). Fra vækststadiet 32 bedømmes angrebet kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade af hovedstrået. Procent angrebne planter kan derfor "falde" ved skiftet fra vækststadiet 31 til 32, når der ikke længere bedømmes på hele planten. De vejledende bekæmpelsestærskler er også fastsat ud fra denne bedømmelsesmetode.

Fra vækststadiet 45 bedømmes yderligere procent dækning på hver af de to øverste blade.

Se løbende bedømmelser af sygdomsangreb i observationsparceller foretaget af Tystofte på dette link: <https://www.tystofte.dk/resultater/observationsparceller/obs2021/>

Vinterbyg

I tabel 1 ses de gennemsnitlige vækststadier i vinterbyg i de senere år.

Tabel 1.

Ugenr.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
17				31	30	30	31	29	32	31	30
18	31	31	25	34	31	31	32	32	37	32	31
19	35	35	28	38	35	35	36	36	43	38	34
20	43	41	31	47	42	48	45	46	48	46	42
21	53	50	42	55	49	58	56	61	59	52	50
22	61	62	50	63	59	66	66	66	68	63	59
23	66	67	58	70	64	72	71	74	69	68	67

Skoldplet er stadig mest udbredt, og breder sig fortsat. Mest skoldplet er fundet i Neptun efterfulgt af KWS Patriot, men tilfælde af udbredte angreb er fundet i de fleste sorter.

Bygrust er næstmest udbredt, men angrebene breder sig ikke så hurtigt. Tilfælde af mere udbredte angreb er fundet i de fleste sorter.

Bygrust anbefales i modtagelige sorter bekæmpet ved over 10 procent angrebne planter frem til blomstring (vækststadie 65).

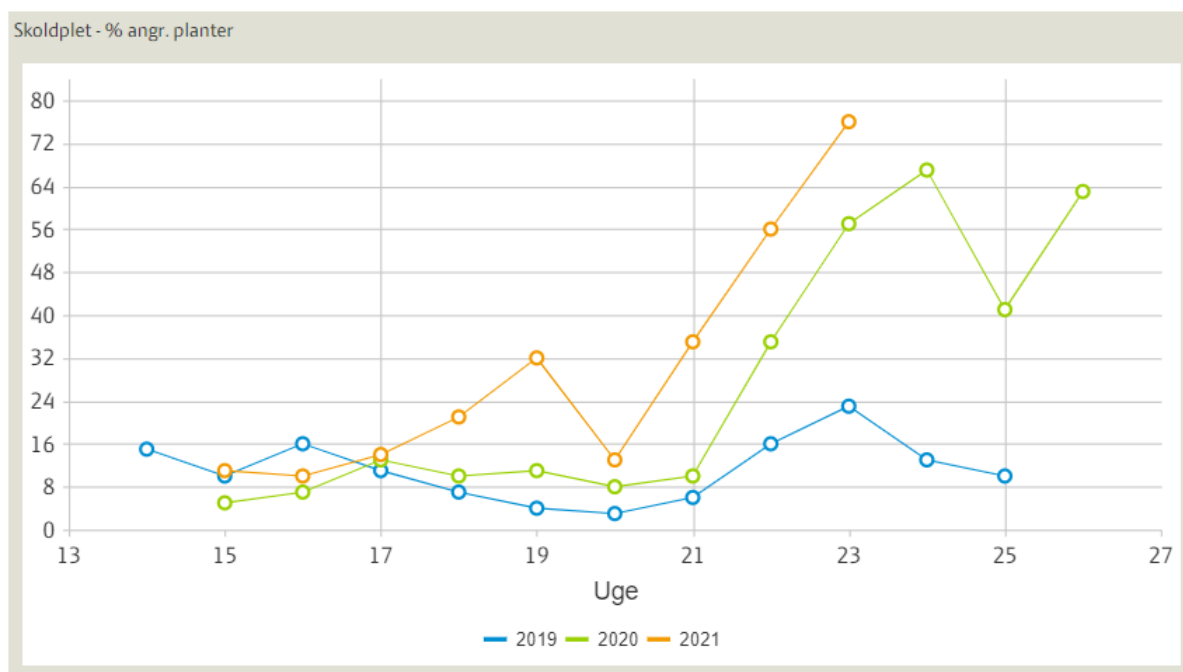
Til svampebekæmpelse anbefales Propulse-holdige løsninger, dvs. 0,3-0,4 l Propulse blandet med 0,15-0,2 l Folicur Xpert eller blandet med 0,2-0,25 l Orius Max eller blandet med 0,2-0,25 l Comet Pro. Ved meget skoldplet bruges 0,4 l Propulse i blandingen.

Sprøjtefristen for de nævnte midler er: Propulse og Folicur Xpert vækststadie 61 (begyndende blomstring), Comet Pro vækststadie 59 (gennemskridning) og Orius Max vækststadie 69 (blomstring afsluttet).

Det gennemsnitlige vækststadie er 67 (blomstring), mens de længst udviklede marker er afblomstret og i vækststadie 71 (indholdet af kernen vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse).

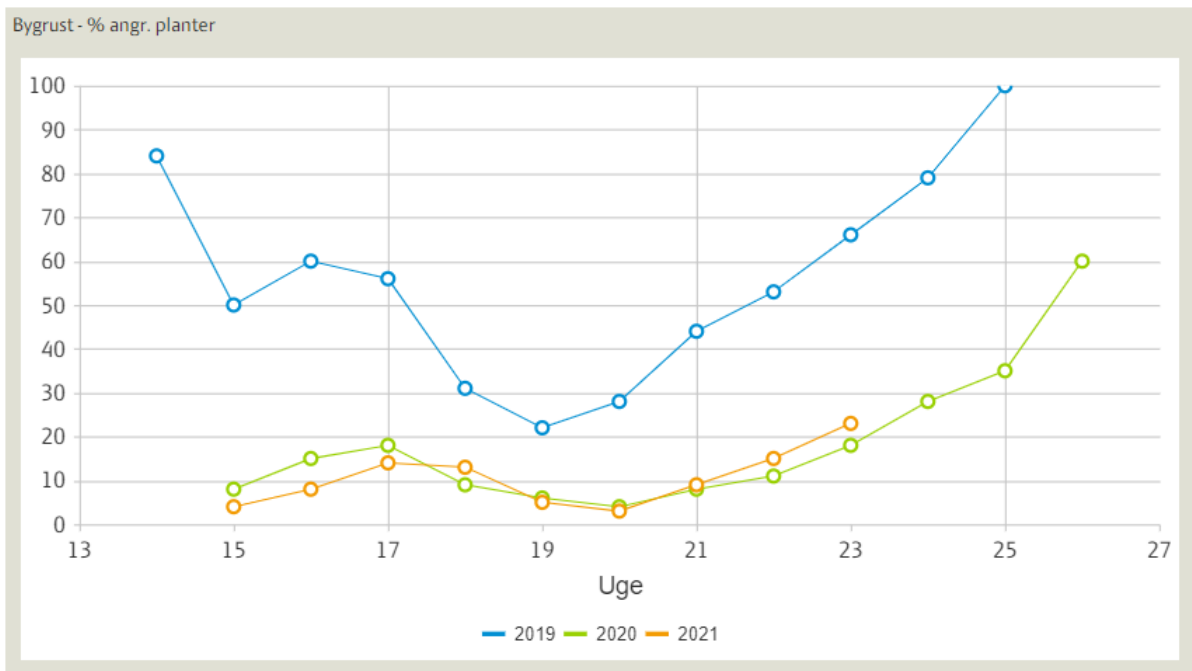
Svampebekæmpelse vurderes nu at være afsluttet i de fleste vinterbygmarker.

Bedømmelsen i den kommende uge er sidste bedømmelse i vinterbyg i år.

Figur 1. Udviklingen af skoldplet i vinterbyg i registreringsnettet i 2021 og i de 2 foregående år (procent angrebne planter). Der er et dyk, hvor bedømmelsen skifter fra at blive udført på hele planten til kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade.

Figur 2. Udviklingen af bygrust i vinterbyg i registreringsnettet i 2021 og i de 2 foregående år (procent angrebne planter).

Foto 1. Ubehandlet Neptun med skoldplet fotograferet 7. juni 2021 af Irene Skovby Rasmussen, VKST.

Vinterhvede

I tabel 2 ses de gennemsnitlige vækststadier i hvede i de senere år.

Tabel 2.

Ugenr.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
17				30	30	30	30	30	31	31	31
18	29	30	25	31	31	30	31	30	32	32	31

Ugenr.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
19	31	31	28	32	32	31	32	31	33	32	32
20	33	33	30	35	33	34	34	32	35	35	34
21	37	35	33	37	35	38	38	40	39	38	37
22	45	44	37	46	38	48	47	53	46	43	40
23	56	50	45	55	41	62	58	66	55	55	52
24	65	58	55	65	51	68	64	71	65	61	
25	69	63	62	70	58	71	69	75	70	68	

Rust. Gulrustangrebene har bredt sig i den forløbne uge. Der er i registreringsnettet denne uge fundet gulrust i Sheriff ved Soderup (100 procent angrebne planter), Åkirkeby (25 procent angrebne planter), Sejlet (3 procent angrebne planter) og Nr. Åby (0,01 procent angrebne planter).

I Heerup er fundet gulrust ved Karise (5 procent angrebne planter) og Sejlet (0,1 procent angrebne planter).

I Informer er fundet gulrust ved Soderup (0,5 procent angrebne planter) og Nr. Åby (0,01 procent angrebne planter).

I KWS Lili er fundet gulrust ved Soderup (2 procent angrebne planter) og Sejlet (0,1 procent angrebne planter).

I LG Skyscraper er fundet 5 procent angrebne planter på Bornholm og i Momentum 0,01 procent angrebne planter ved Soderup.

I april-juni er meldt om gulrust i følgende tilfælde fra praksis nemlig i Heerup ved Juelsminde og Vejle, i Drachmann på Ærø og ved Vejle, i Benchmark på Nordfyn, Odder, Bornholm og Karise samt i Sheriff ved Horbelev på Falster, ved Odense og ved Vojens.

Gulrust, som findes i ikke modtagelige sorter, indsendes til AU til nærmere undersøgelse for smitteracer.

Der er ikke fundet brunrust.

Meldug findes i ca. 15-20 procent af markerne. Tilfælde af mere udbredte angreb er fundet i flere sorter, og mest er fundet i Chevignon. Meldug bekæmpes i modtagelige sorter frem til vækststadiet 40 ved over 25 procent angrebne planter og er således ikke længere aktuell.

Hvedebladplet. Der er også meldt om angreb af hvedebladplet i nogle marker. Ved forfrugt hvede og samtidig reduceret jordbearbejdning anbefales bekæmpelse i modtagelige sorter ved over 25 procent angrebne planter. Til bekæmpelse er anbefalet 0,4-0,5 l Propulse + 0,2 l Orius Max/0,15 l Folicur Xpert tilsat 0,25 l Balaya. Til sidste behandling kan anvendes 0,4-0,5 l Propulse + 0,2 l Orius Max/0,15 l Folicur Xpert.

Septoria. Septoriaangrebene er nu blevet meget synlige i mange hvedemarker. Det fugtige vejr i maj har skabt usædvanlig gode betingelser for angreb af Septoria. Inkubationstiden (tiden fra smitte til symptomer ses) er temperaturafhængig og er 21-25 dage. Resultatet af smitten fra omkring 4. maj bryder løbende frem, og i rigtig mange marker ses nu en klar stigning i angrebet. Se også figur 3. Der ses angreb på 3. øverste blad i de fleste marker og i nogle marker også på 2. øverste blad. På 2. øverste blad sidder angrebene især i bladspidsen, som har været fremme i længst tid.

Mest Septoria er fundet i KWS Lili, Chevignon, og LG Skyscraper og mindst i Momentum og Heerup.

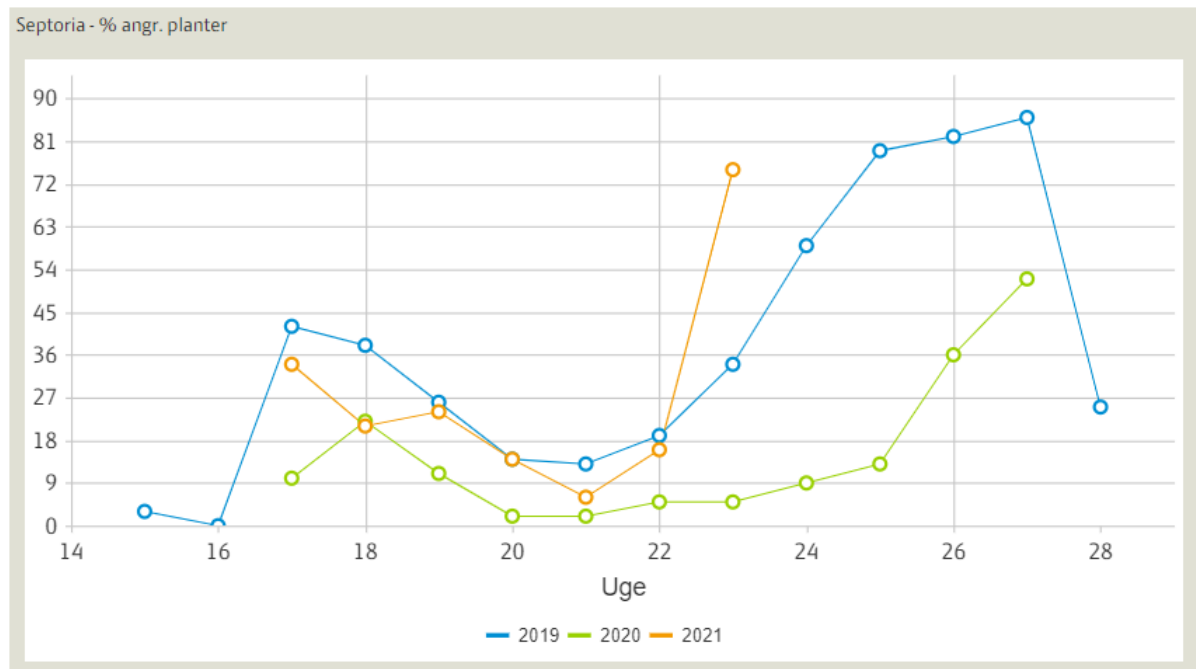
Den første delte aksbehandling med 0,6-0,8 l Balaya er udført. Balaya må kun anvendes 1 gang pr. sæson og senest i vækststadium 40 (før skridning, lige før fanebladets bladskede begynder at strække sig).

Grundet det høje smittetryk af Septoria i mange hvedemarker, anbefales den sidste delte aksbehandling udført i alle marker i år. Anvend omkring 0,4 l Propulse blandet med 0,2 l Folicur Xpert eller blandet med 0,25 l Orius Max. I marker uden væsentlige angreb på 3. øverste blad kan dosis reduceres lidt. Dosis øges lidt i marker med usædvanlig kraftige angreb.

 anbefales i marker med meget Septoria at holde maks. 14 dage mellem de to behandlinger.

Det gennemsnitlige vækststadium er 52 (begyndende skridning), mens de længst udviklede marker er gennemskredne.

Bladlus. De første bedømmelser af bladlusangreb er foretaget. Der er ikke fundet angreb eller kun fundet svage angreb (op til 1 procent angrebne strå).

Figur 3. Udviklingen af Septoria i hvede i registreringsnettet i 2021 og i de 2 foregående år (procent angrebne planter). Der er et dyk omkring vækststadium 32, hvor bedømmelsen skifter fra at blive udført på hele planten til kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade.

Foto 2. Angreb af Septoria i Informer på 3. øverste blad fotograferet 7. juni af Hans Christian Lassen, LandboSyd. På omkring 1/3 af planterne sidder også Septoria i spidsen af 2. øverste blad (her har bladet været længst tid fremme). Marken er behandlet 21. april med 0,14 l Orius Max + 0,19 l Proline Xpert, 15. maj med 0,3 l Folicur Xpert og 1. juni med 0,78 l Balaya.

Triticale

I triticale er kun registreret i 9 marker. Meldug er fortsat mest udbredt og har igen bredt sig i den forløbne uge. Der er udløst meldugbekæmpelse i ca. 60 procent af de ubehandlede marker i denne uge. Tilfælde af mere udbredte angreb er fundet i alle fire sorter, dvs. i Brehat, Cappricia, Probus og Trias.

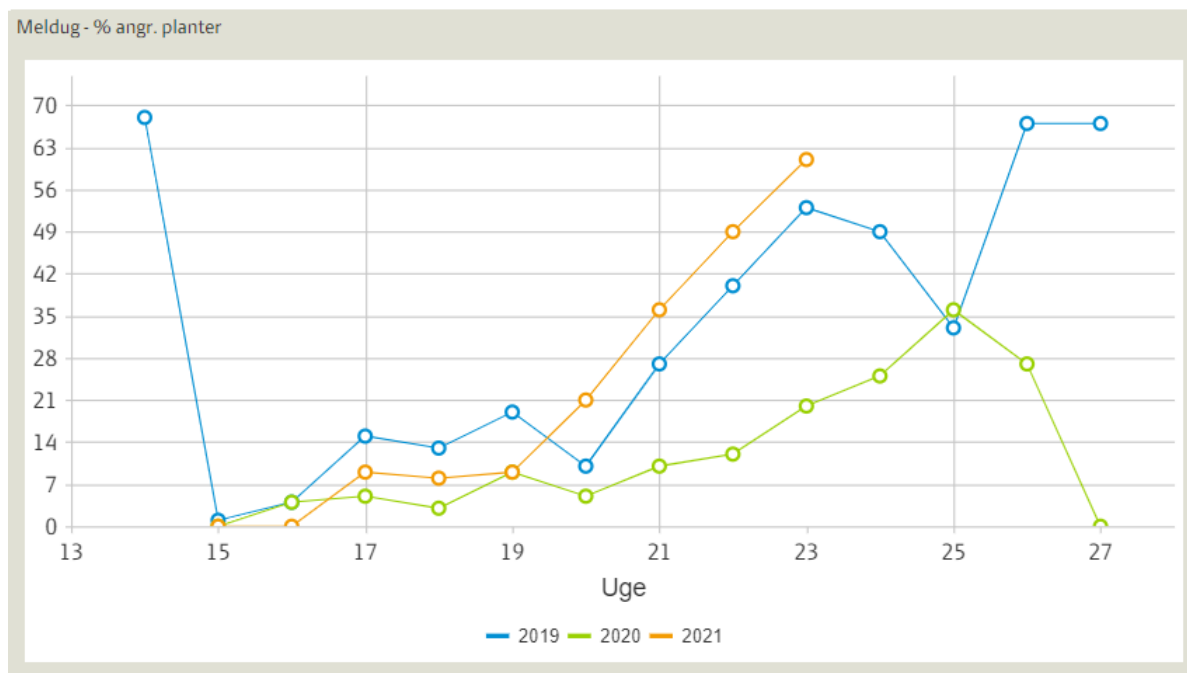
 dug bekæmpes i modtagelige sorter frem til blomstring (vækststadium 65) ved over 50-75 procent angrebne planter.

Der er fundet mest gulrust i Cappricia og i 50-60 procent af observationerne. Angrebene i Trias (0,1-25 procent angrebne planter) og Brehat (0,01-10 procent angrebne planter) er mindre udbredte og svagere. Der er ikke fundet gulrust i Probus.

Bekæmpelse af gulrust anbefales i modtagelige sorter (2-3 i modtagelighed, kun Cappricia af ovennævnte sorter) ved konstateret forekomst eller ved angreb i området. Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,25-0,3 l Orius Max, som også har effekt på meldug. Det specifikke meldugmiddel Talius må senest anvendes i vækststadiet 49 (lige før begyndende skridning), og må ikke længere anvendes. Bruges kun Orius Max må der grundet triazolreglerne maks. anvendes 1,25 l Orius Max pr. vækstsæson.

Der er angreb af Septoria i nogle marker. Septoria er et langt mindre problem i tritcale end i hvede. I modsætning til hvede, hvor hvedegråplet er dominerende, er hvedebrunplet oftest dominerende i tritcale. Bekæmpelse kan være aktuel ved mere udbredte angreb på 3. øverste blad.

Det gennemsnitlige vækststadium er 60 (gennemskreden), mens de længst udviklede marker er under blomstring.

Figur 4. Udviklingen af meldug i tritcale i registreringsnettet i 2021 og i de 2 foregående år (procent angrebne planter).

Rug

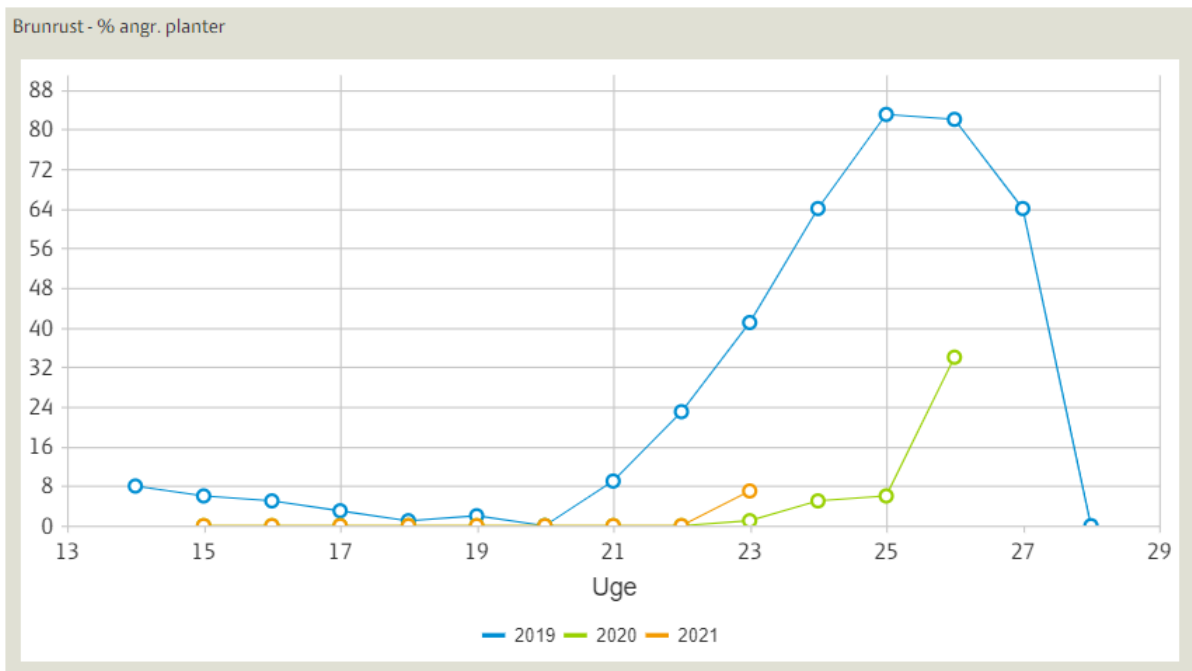
Rugen blomstrer nu, og der skal kun holdes øje med evt. angreb af brunrust.

Angrebene af brunrust har bredt sig en lille smule, men ligger stadig på et lavt niveau. Der er fundet brunrust i 10-15 procent af observationerne (1-100 procent angrebne planter). Brunrust trives bedst ved høj solindstråling, over 20° C og varme nætter med dugdannelse.

Bekæmpelse af brunrust i rug anbefales ved over 10 procent angrebne planter frem til vækststadium 69 (afsluttet blomstring). Anvend ved behov omkring 0,45 l Orius Max eller 0,35 l Prosaro/Folicur Xpert. Beslutning om evt. bekæmpelse skal træffes nu.

I rug foretages færre registreringer.

Figur 5. Udviklingen af brunrust i rug i registreringsnettet i 2021 og i de 2 foregående år (procent angrebne planter).

Foto 3. Brunrust og skoldplet på øvre blade i rug fotograferet 7. juni 2021 af Irene Skovby Rasmussen, VKST.

Vårbyg

Skoldplet er mest udbredt og har bredt sig en del i den forløbne uge. Der er ingen tydelige sortsforskelle.

Vær især opmærksom på angreb af både skoldplet og bygbladplet ved forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejning.

Bygbladplet er næstmest udbredt, og der er denne uge udløst bekæmpelse i ca. 15 procent af de ubehandlede marker med RGT Planet. Angreb er også fundet i flere andre sorter, men her er pt. ikke udløst bekæmpelse.

Bygbladplet bekæmpes i meget modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter.

Enkeltstående planter, som er kraftigt angrebne af bygbladplet, skyldes smitte via udsæden. Trods bejdsning vil der være udsædsbåren smitte, som ikke bekæmpes.

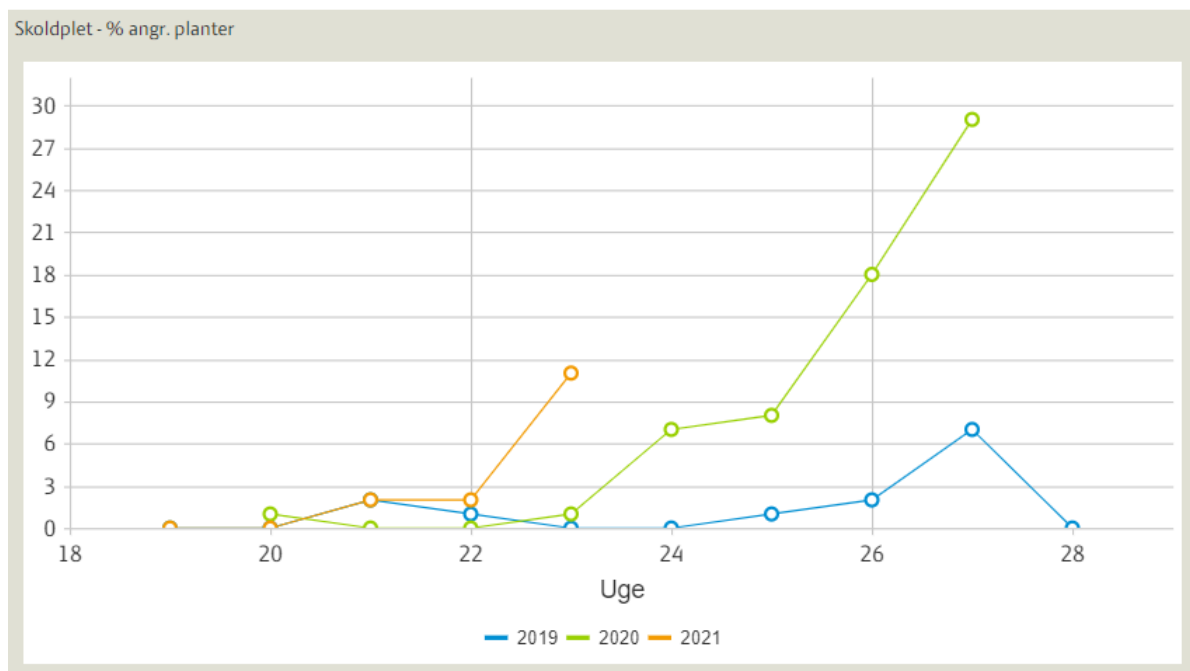
Bygrust er mindre udbredt, og der er pt. udløst bekæmpelse i 3 procent af de ubehandlede marker. Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter frem til blomstring (vækststadiet 65) ved over 10 procent angrebne planter.

Mange marker er nu snart så fremskredne i udviklingen, at bekæmpelse med Propulse-holdige løsninger anbefales. Til bekæmpelse kan anvendes 0,25-0,35 l Propulse blandet med 0,1-0,2 l Folicur Xpert eller blandet med 0,15-0,25 l Orius Max eller blandet med 0,15-0,25 l Comet Pro. Ved meget skoldplet bruges de højeste doser.

Af midlerne Proline/Proline Xpert/Prosaro/Folicur Xpert/Orius Max 200 EW har de førstnævnte midler bedst effekt mod skoldplet. Mod rust er rækkefølgen omvendt. Midlerne har svagere effekt mod bygbladplet, hvor Proline og Proline Xpert har bedst effekt. Comet Pro hører til midlerne med bedst effekt mod bygbladplet og har også god effekt mod bygrust og relativ god effekt mod skoldplet. I marker, som ikke er så fremskredne i udviklingen, kan anvendes nogle af disse midler i omkring 25-30 procent dosis.

Der er stor spredning i markernes udvikling, der varierer fra vækststadium 31 (1 knæ udviklet) til 39 (fanebladet synligt). Det gennemsnitlige vækststadium er 35 (fanebladet tæt på at være synligt).

Skadedyr. De første bedømmelser af angreb er foretaget. Der er ikke fundet angreb eller kun fundet svage angreb (op til 5 procent strå angrebet af bladlus hhv. kornbladbillelarver).

Figur 6. Udviklingen af skoldplet i vårbyg i registreringsnettet i 2021 og i de 2 foregående år (procent angrebne planter).

Foto 4. Skoldplet og bygbladplet i vårbyg fotograferet 7. juni 2021 af Irene Skovby Rasmussen, VKST.

Foto 5. Disse fysiologiske pletter på bladene ses i år i vårbygssorten Stairway fotograferet 1. juni 2021. Pletterne tillægges kun begrænset betydning.

Foto 6. Limplade til fangst af bygfluer i vårhvede fotograferet 7. juni 2021 af Anders Düring Jørgensen, VKST. Der blev fanget 43 bygfluer på denne limplade i den forløbne uge. Fælden er opsat mellem Asnæs og Fårevejle på Sjælland.

Havre

Der er ikke fundet angreb af meldug.

Der er fundet havrebladplet i nogle marker. Angreb kan forveksles med havrepletbakteriose, som der nu også er meldt om angreb af i nogle havremarker. Se [Havrepletbakteriose i flere havremarker](#).

Det gennemsnitlige vækststadium er 34 (3 knæ udviklet), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 37 (fanebladet synligt).

Skadedyr. De første bedømmelser af angreb er foretaget. Der er kun fundet bladlus i en enkelt mark (0,5 procent angrebne planter).

I havre foretages få registreringer.

Hvedegalmyg

Der er nu begyndende flyvning af hvedegalmyg. Flyvningen følges igen i år via feromonfælder i ca. 60 vinterhvedemarker i planteavlskonulenternes registreringsnet.

Følgende af de dyrkede sorter er resistente mod den orange gule hvedegalmyg, og bekæmpelse er derfor ikke aktuel: Heerup, Kalmar, KWS Firefly, KWS Scimitar, LG Skyscraper, Pondus, RGT Saki og Sheriff.

Den vejledende bekæmpelsestærskel i modtagelige sorter er 120 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag, såfremt hveden samtidig er i vækststadium 43-61 (svulmning af fanebladets bladskede til begyndende blomstring). Ved over 30 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag er der også en risiko, men det er usikkert, om bekæmpelse er rentabel. De højeste fangster pt. ligger kun på 11 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag.

Cikader i kartofler

3. aflæsning af fangster af cikader på gule limplader i stivelseskartofler er foretaget. Fangsterne er fra uge 22 og de første dage i indeværende uge. Limpladerne aflæses 1 gang om ugen.

Der har i den forløbne uge været en massiv og kraftig indflyvning af cikader. Der er fundet cikader på alle lokaliteter og op til i gennemsnit 840-1.100 pr. limplade. De først fremspirede marker anbefales behandlet mod cikader fire uger efter indflyvning, som var i uge 20. Det vil sige, at behandling med 0,15 kg Mospilan er aktuel i uge 24 (14.-20. juni) i disse marker. Bekæmpelse er rettet mod de voksne cikader og evt. nymfer.

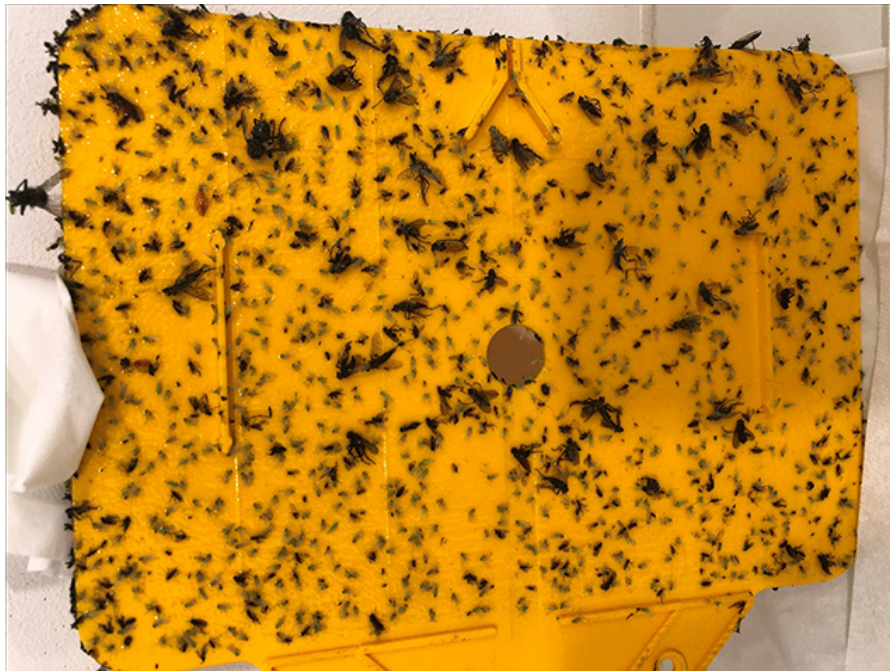

Foto 7. Talrige cikader (2-3 mm og grønne) på limplade fotograferet 7. juni 2021 af Claus Nielsen fra AKV-Langholt.

[Se registreringer i Registreringsnettet.](#)

Se alle ugekommentarer til udviklingen af skadevoldere

Emneord

Bekæmpelse

Hvede

Kartofler

+9

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

gcn@seges.dk

+45 8740 5439

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Agro Food Park 15
8200 Aarhus N

Fax. 87 40 50 10
Email info@seges.dk

